

**ÇOCUK KORUMA
ALT ÇALIŞMA
GRUBU
ÇOCUK
GÜVENLİĞİ
KILAVUZ NOTU
KASIM 2022**

Inter-Agency
Coordination
Türkiye

Teşekkürler

Çocuk Koruma alt-Çalışma Grubu, bu dokümanın hazırlanmasına katkı sağlayan aşağıdaki **Sektör Partnerlerine** ve **Kuruluşlara** teşekkür eder:

AAR Japan, ASAM, Concern, Eksi 25, El Bir Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, CARE International, Genç Hayat Vakfı, GOAL Global, Hand in Hand for Aid and Development, HRDF, IBC, IOM, ILO, DDD, Mavi Kalem, MSYDD, Qatar Charity, RRT, Relief International, Save the Children, SENED, SEVKAR, STL, TRC, UPSED, UNICEF, UNFPA, UNHCR, WHH.

Çocuk Koruma alt-Çalışma Grubu ayrıca; bu dokümanın oluşturulmasında, ardından 2022-11-03 tarihinde Çocuk Güvenliği Eğitimi'nin gerçekleştirilmesinde ve Ulusal ÇKaÇG'da 2022 yılı boyunca Çocuk Güvenliği odak alanının yürütülmesine katkı sağlayan ve destek olan **AAR Japan** ve çocuk güvenliği uzmanları **Mariko Shiohata**'ya çok teşekkür eder.

BİZE ULAŞIN

Annalisa Caparello

Çocuk Koruma Uzmanı

Çocuk Koruma alt-Çalışma Grubu koordinatörü – UNICEF

Email: acaparello@unicef.org

Derya Köksal

Mülteci Koruma Bölümü Müdür Yardımcısı

Çocuk Koruma alt-Çalışma Grubu koordinatörü – UNHCR

Email: koksal@unhcr.org

İçindekiler

Çocuk Koruma alt Çalışma Grubu için Uluslararası Çocuk Güvenliği Standartlarının Türkiye'de Uygulanmasına İlişkin Kılavuz Notu.....	1
Amaç.....	1
Kapsam.....	1
Güvence: Prensip ve Yaklaşım.....	2
Terimler ve Tanımlar	2
Uluslararası Çocuk Güvenliği Standartları.....	4
Uluslararası Standartların Uygulanması.....	5
Standart 1: Çocuk Güvenliği Politikaları	6
Standart: Kuruluşun, çocuklara zarar verilmesini önlemeyi ve bunlara uygun şekilde yanıt vermeyi nasıl taahhüt ettiğini açıklayan çocuk güvenliği politikaları vardır.	6
Bu Standart Hakkında	6
(1) Kurumsal Felsefe	6
(2) Risk değerlendirmesi ve yönetimi.....	7
(3) Etik Tüzüğü (Davranış Kuralları).....	7
(4) Yönetimin Güvence Sorumluluğu	9
(5) Yabancılarla harici iletişim, katılım ve destek	9
Standart 2: Kişiler.....	11
Standart: Kuruluş, çalışanlarına ve ilişkili kişilere açık sorumluluklar ve beklentiler yükler, bunları anlamaları ve bunlara göre hareket etmeleri için destekler.....	11
Bu Standart Hakkında	11
(1) Çocuk güvenliği Odak Kişisi.....	11
(2) Personelin işe alımı ve seçimi	13
(3) Çocuk Güvenliği eğitimi ve öğretimi	13
(4) Ortaklık ve çocuk güvenliği	15
(5) Topluluk ve çocuklarla etkileşim	15
Standart 3: Prosedürler	17
Standard: Kuruluş, çocuk güvenliği prosedürlerini kuruluş genelinde uygulanmasını sağlayarak çocuklar için güvenli bir ortam yaratır.	17
Bu Standart Hakkında	17

---

(1) Yerel kaynakların haritalandırılması	17
(2) Raporlama ve yanıt verme prosedürleri	18
Örnek Raporlama Prosedürü	21
(3) Risk değerlendirmesi	22
(4) Çocuk güvenliğinin kurumsal süreç ve sistemlere entegrasyonu	23
Standart 4: Hesap Verebilirlik	25
Standart: Kuruluş, çocuk güvenliği önlemlerini izler ve gözden geçirir.	25
Bu Standart Hakkında	25
(1) Çocuk güvenliği endişelerinin ve vakalarının aktif olarak izlenmesi	25
(2) İç ve dış denetim	26
Referanslar	27

Çocuk Koruma alt Çalışma Grubu için Uluslararası Çocuk Güvenliği Standartlarının Türkiye'de Uygulanmasına İlişkin Kılavuz Notu

Amaç

Bu kılavuz notun amacı, Çocuk Koruma alt Çalışma Grubu (CKaÇG) üye kuruluşlarını, çocuk güvenliği konusunda pratik bir anlayış oluşturmaları ve güvence uygulamalarını güçlendirmeleri konusunda desteklemektir. Üye kuruluşlar, 18 yaş altı kişilerin dahil olduğu çeşitli proje faaliyetleri yürütmektedir. Bu kılavuz not özellikle, Keeping Children Safe kuruluşu tarafından geliştirilen Uluslararası Çocuk Koruma Standartları ile uyumlu olarak kuruluşların kendi çocuk güvenliği politikalarını geliştirmeleri, uygulamaları ve izlemeleri için somut adımları göstermektedir.¹

Kapsam

Son yıllarda, uluslararası kalkınma ve insani yardım sektöründe Cinsel Sömürü ve İstismarın Önlenmesinin (PSEA) önemi giderek daha fazla kabul görmektedir. Ancak PSEA, çocuklara özgü güvenlik ihtiyaçlarının tamamını dikkate almaz. Personel ve ortaklardan kaynaklanan risklere ek olarak, yetersiz tasarlanmış programlar veya yardım kuruluşlarının yetersiz operasyonel yönetimi çocuklara potansiyel zarar verebilir. Bu risklerin doğaları gereği cinsel olması gerekmez.

Kalkınma ve insani yardım sektörü için çalışan kuruluşların “zarar vermemelerini”² sağlamaları gerekir. Özellikle, doğrudan çocuklar ve gençler için çalışan kuruluşların, çocukların BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin (UNCRC) 19. maddesinde tanımlanan her türlü istismar, ihmal, sömürü ve şiddetten korunma haklarının farkında olmaları gerekir.

UNICEF, çocuk güvenliğini “Organizasyonların doğrudan veya dolaylı herhangi bir teması sonucu çocukların zarar görmelerini engellemek için uygulamaya konulan proaktif önlemler dahil bir kuruluşun temas hâlinde bulunduğu tüm çocukları güvende tutmak için öne sürdüğü bütün eylemler”³ şeklinde tanımlamaktadır. Çocuk Güvenliği; fiziksel, duygusal ve cinsel istismar ve sömürünün (SEA) önlenmesini ve işverenler, iş ortakları, tesis ziyaretçileri ve gönüllüler dahil kuruluşun sorumlu olduğu tüm kişiler tarafından çocukların ihmal ve kötü muamelesinin önlenmesini kapsar. Bu tüm çocukları kapsar ancak engelli çocuklar, refakatsiz çocuklar, ebeveyn bakımı dışındaki çocuklar, mülteci çocuklar veya insan ticareti mağdurları gibi özel hassasiyetleri olanlar için kuruluşların ek koruma hususlarını dikkate alması gerekmektedir.

¹ Bu kılavuz notu, çocuk güvenliği ve çocuk koruma konusunda uzmanlaşmış bir dizi kuruluş tarafından yayınlanan politika belgelerine ve kılavuzlara atıfta bulunarak yazılmıştır. Kullanılan belgeler kılavuz notunun sonunda listelenmiştir.

² “Zarar vermeme”, insani yardım sektöründe kullanılan ancak kalkınma alanında da aynı şekilde uygulanan bir ilkedir. Örgütsel faaliyetlerinin bir sonucu olarak istemeden neden olabilecekleri zararı en aza indirmek için kuruluşun sorumluluğunu ifade eder.

³ UNICEF'in “Çocukların Korunması ve Güvenliği destekleyen davranış etiği politikası” bu bağlantı üzerinden ulaşılabilir: <https://www.unicef.org/supply/documents/policy-conduct-promoting-protection-and-safeguarding-children> (İngilizce)

Güvence: Prensip ve Yaklaşım

Çocukların zarar görmemesi için çocuklara yönelik potansiyel riskleri anlamak ve bu riskleri ele almak çok önemlidir. Riskler değerlendirilir, uygun önlemler belirlenir ve hayata geçirilirse, zarar veya kaza olasılığı düşer. Bu tür zararları önlemek için kuruluştaki tüm kişilerin çocuk güvenliği politikaları anlamaları ve kuruluşun çocuklar için güvenli olması için birbirleriyle iş birliği yapmaları gerekmektedir.

Farklı kuruluşların genellikle çocuk güvenliği konusunda biraz farklı politikaları ve yaklaşımları vardır. Bazı kuruluşlar personel eğitimini vurgulayabilir, bazıları ise raporlamanın ve yanıt vermenin önemi üzerinde durabilir. Save the Children tarafından belirlenen dört temel alan bu konuda bir örnek teşkil etmektedir:

- **Farkındalık ve Eğitim:** Tüm temsilciler (personel, gönüllüler, ortaklar, yönetim kurulu üyeleri vb.) çocuk güvenliği ile ilgili endişeleri önlemek, bildirmek ve bunlara yanıt vermek için eğitim ve uygun destek alır.
- **Önleme:** Temsilciler; farkındalık yaratma, prosedürlerin uygulanması ve iyi uygulamalar yollarıyla, programlar ve operasyonlar genelinde çocuklara yönelik riskleri anladığını gösterir ve zararı, istismarı ve sömürüyü azaltmak için etkili stratejiler uygular.
- **Raporlama:** Görünüşte ne kadar küçük veya önemsiz olursa olsun, tüm temsilciler herhangi bir endişe ortaya çıktığında nasıl rapor vereceğini ve kiminle iletişime geçeceğini bilir.
- **Müdahale:** Temsilciler, endişeleri gidermek ve çocukların refahını sağlamak için çocuk odaklı bir yaklaşımla çocukları destekleyen ve koruyan eylemlerde bulunur.⁴

Her bir alan için, kuruluşun yönetimi ve personeli tarafından gerçekleştirilmesi gereken belirli prosedürler ve eylemler vardır.

Terimler ve Tanımlar

Çocuklara verilen zarar çok çeşitli olabilir ve genellikle tanımlanması zordur, ancak genellikle bir çocuğun veya gencin fiziksel, psikolojik veya duygusal sağlığı üzerinde zararlı etki anlamına gelir. Zararın niteliği ve türü, kuruluşun içinde faaliyet gösterdiği bağlama ve kültüre bağlı olabilir. Çocuklar ailelerde, kurumlarda, okullarda, dini ortamlarda veya son yıllarda giderek artan oranda sosyal medya ve internet üzerinden istismara uğramaktadırlar. Bir yetişkin veya yetişkinler veya bir çocuk veya çocuklar tarafından zarar görebilirler.

CKAÇG üyeleri zarar ve istismar türlerinin halihazırda biliyor olabilir, ancak kuruluşların çocuk koruma politikalarını geliştirirken, neyin kabul edilemez olduğuna dair kılavuzlar sunmak için istismar ve sömürü biçimlerinin net tanımlarını sağlamak önemlidir. Aşağıdaki kutu, çocuklara en yaygın zararlardan bazılarının tanımlarını sunmaktadır.

⁴ Save the Children'in "Safeguarding Children" web sitesine bakınız: <https://www.savethechildren.org/us/what-we-do/safeguarding-children>

Zararın Tanımları

Fiziksel istismar

Başka bir kişi, yetişkin veya çocuk tarafından işlenen fiili veya potansiyel fiziksel zarar. Vurma, itme, tokat atma, sallama, yumruklama, tekmeleme, zehirlenme, çizme veya yakmayı içerebilir. Bir ebeveyn veya bakıcı, bir çocukta hastalık veya yaralanmanın semptomlarını ürettiğinde veya kasıtlı olarak hastalığa veya yaralanmaya neden olduğunda da fiziksel zarara neden olabilir.

İhmal ve ihmalkâr muamele

Bağlam, kaynaklar ve koşullar göz önünde bulundurulduğunda ihmal ve ihmalkâr muamele: çocuğun sağlıklı fiziksel, ruhsal, ahlaki ve zihinsel gelişiminde ciddi bozulmaya yol açması muhtemel olan, bir çocuğun temel fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamadaki sürekli başarısızlığı ifade eder. Beslenme, barınma, güvenli ve hijyenik yaşam koşullarının sağlanamaması da buna dahildir. Ayrıca, uyuşturucu veya alkol kötüye kullanımı sonucu hamilelik sırasında annenin ihmalinin, engelli bir çocuğun ihmalinin ve kötü muamelesini vb. de içerebilir.

Duygusal istismar

Çocuğun duygusal gelişimini ve özgüvenini etkileyen kalıcı duygusal kötü muamele. Duygusal olarak taciz edici eylemler, hareket kabiliyetinin kısıtlanması, aşağılayıcı, küçük düşürücü, zorbalık, tehdit, korkutma, ayrımcılık, alay etme veya diğer fiziksel olmayan düşmanca ve reddedici muamele biçimlerini içerir.

Cinsel istismar

Çocuğu, tam olarak anlayamadığı ve rıza gösterme konusunda çok az seçeneği olduğu cinsel faaliyetlere katılmaya zorlamak veya ikna etmek. Bu, tecavüz, oral seks gibi penetrasyon içeren veya mastürbasyon, öpüşme, ovma ve dokunma gibi penetrasyon içermeyen eylemleri içerebilir, ancak bunlarla sınırlı değildir. Ayrıca çocukları cinsel görüntülere bakmaya veya cinsel görüntüler üretmeye dahil etmeyi, cinsel etkinlikleri izlemeyi ve çocukları cinsel açıdan uygun olmayan şekillerde davranmaya teşvik etmeyi içerebilir.

Çocuklara yönelik cinsel sömürü

Çocukların para, hediye, yiyecek, barınma, sevgi, statü ya da kendilerinin ya da ailelerinin ihtiyaç duyduğu herhangi bir şey karşılığında herhangi bir cinsel faaliyette bulunmalarını içeren bir cinsel sömürü biçimi. Genellikle bir çocuğun manipüle edilmesini veya zorlanmasını içerir; bu, çocuklarla arkadaş olmayı, güvenlerini kazanmayı ve onları uyuşturucu ve alkole maruz bırakmayı içerebilir. Mağdur ve fail arasındaki istismarcı ilişki, mağdurun seçeneklerinin sınırlı olduğu bir güç dengesizliği içerir. Çocuklar ve yetişkinler tarafından rızaya dayalı olarak yanlış anlaşılabilir bir sömürü şeklidir.

Ticari sömürü

Çocuğu işte veya diğler faaliyetlerde başkalarının yararına ve çocuğun fiziksel veya zihinsel sağlığına, eğitimine, ahlaki veya sosyal-duygusal gelişimine zarar verecek şekilde sömürü yapmak. Çocuk işçiliğini içerir ancak bununla sınırlı değildir.

Çevrimiçi çocuklara yönelik cinsel sömürü

Çevrim içi ortamlarla bağlantısı olan bir çocuğa karşı gerçekleştirilen cinsel sömürü niteliğindeki tüm eylemleri içerir. Cinsel sömürü ile sonuçlanan veya bir çocuğun cinsel olarak sömürülmesine neden olan veya bu tür cinsel sömürüyü belgeleyen görüntülerin veya diğler materyallerin üretilmesine, satın alınmasına, satılmasına, sahip olunmasına, dağıtılmasına veya iletilmesine neden olan Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) her türlü kullanımını içerir.

Kaynaklar: Keeping Children Safe (2019), Oxfam (2019)

Uluslararası Çocuk Güvenliği Standartları

Uluslararası Çocuk Güvenliği Standartları (bundan böyle “Uluslararası Standartlar” olarak anılacaktır) ilk olarak 2001 yılında, daha sonra Keeping Children Safe (Çocukları Güvende Tutmak) adını alan bir grup yardım ve kalkınma hayır kurumu tarafından geliştirilmiştir. Standartlar birkaç kez güncellenmiştir ve dünya çapında devlet ve sivil toplum kuruluşları tarafından yaygın olarak tanınmakta ve kullanılmaktadır.⁵ Standartlar, kuruluşların hem program faaliyetlerini hem de günlük faaliyetlerini yürütmeleri için mevcut olması gereken önemli unsurları ortaya koymaktadır.

Uluslararası Standartları kullanmanın başlıca faydaları şunlardır:

- 1) Kuruluşlar en sağlam çocuk güvenliği politikası önlemlerini ve prosedürlerini uygulamaya koysalar bile, istismar ve sömürüyü tamamen ortadan kaldırmak kolay değildir. Ancak Uluslararası Standartlar uygun bir şekilde uygulanırsa çocuklara yönelik riskleri en aza indirmek mümkün olur.
- 2) Kuruluşların faaliyetleri ve operasyonlarının tüm yönleri için Uluslararası Standartları uygulayarak, personel ve ortakların çocuklara karşı nasıl davranmaları gerektiğini ve herhangi bir olayı gözlemlerlerse veya bir çocuğun güvenliğiyle ilgili endişeleri varsa ne yapmaları gerektiğini anlamaları sağlanır.
- 3) Küresel olarak yardım kuruluşlarının kurallara uyum ve hesap verebilirlik gereksinimlerini karşılamaları yalnızca bağışçılar tarafından değil, toplumlar tarafından da giderek daha fazla beklenmektedir. Kuruluşlar, Uluslararası Standartları kullanarak, faaliyetlerinde çocukları güvende tutmaya olan bağlılıklarını gösterebilirler.

⁵ Daha fazla ayrıntı için Keeping Children Safe’in web sitesine bakın: <https://www.keepingchildrensafe.global/>

Uluslararası Standartlar dört alandan oluşur: İlkeler, İnsanlar, Prosedürler ve Hesap Verebilirlik. Dördü de eşit öneme sahiptir ve kuruluşların hepsini karşılaması beklenir. Her alan için, kuruluş tarafından ele alınması ve yerine getirilmesi gereken gereksinimlerin bir listesi vardır. Herhangi bir kuruluşun çocuk güvenliği politikası prosedürlerini ilk kez uygulamaya koyarken tüm gerekliliklere tam olarak uymasını beklemek gerçekçi olmaz. Bunun yerine, kuruluş bu standartları kendi içinde tartışmalı ve bunları adım adım karşılamak için uzun dönemli bir plan geliştirmelidir.

Henüz bir çocuk koruma politikası geliştirmemiş olan kuruluşlar için, diğer yardım kuruluşları tarafından hazırlanmış ve yayınlanmış mevcut politika belgelerini gözden geçirmeleri şiddetle tavsiye edilir. Bu mevcut belgelerin, yalnızca bunları değiştirmeden yürürlüğe koymak yerine, kuruluşun kendi politikalarını geliştirmesini kolaylaştırmak için kullanılması gerektiğini bilmek önemlidir. Bu kılavuz notun sonundaki referans bölümünde çeşitli koruma politikası belgeleri listelenmiştir.

Uluslararası Standartların Uygulanması

Bu bölümde, dört standardın her biri, ilgili gereksinimleriyle birlikte açıklanmaktadır. Örneklerle ve somut eylemler aracılığı ile açıklanmışlardır. Değerlendirilecek dört standardın her birinin karşılanmasına yönelik ilerlemeyi sağlamak için her alt bölümün sonunda bir onay kutusu sunulmaktadır. Kutulardaki maddeler, Uluslararası Çocuk Güvenliği Standartlarının öz değerlendirme aracından alınmıştır.

Standart 1: Çocuk Güvenliği Politikaları

Standart: Kuruluşun, çocuklara zarar verilmesini önlemeyi ve bunlara uygun şekilde yanıt vermeyi nasıl taahhüt ettiğini açıklayan çocuk güvenliği politikaları vardır.

- Politikalar, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca çocukların her türlü istismar ve sömürüden korunma hakkını yansıtmalıdır.
- Politikalar, kuruluşun yönetim organı (örneğin yönetim kurulu) tarafından onaylanmalı ve tüm personel ve ortaklara uygulanmalıdır.
- Politikalar duyurulmalı, yararlanıcılar ve topluluk üyeleri kurumun çocuk güvenliği politikaları kapsamındaki hakları, personelden ne gibi davranışlar bekleyebilecekleri ve koruma endişelerini nasıl güvenli bir şekilde dile getirebilecekleri konusunda bilgilendirilmelidir.
- Yöneticiler, koruma politikalarının etkin bir şekilde uygulanabileceği genel bir çalışma ortamının var olduğundan emin olmalıdır.

Bu Standart Hakkında

(1) Kurumsal Felsefe

Her şeyden önce, kuruluşun çocuk güvenliğinin ardındaki felsefesi, koruma politikaları belgesinde ortaya konmalıdır. Örgütün cinsiyet, etnik köken, inanç vb. ne olursa olsun tüm çocukları korumayı taahhüt ettiği açıkça belirtilmelidir. Bazı örnekler aşağıdaki gibidir:

Çocuk Güvenliğinin arkasındaki kurumsal felsefe

- “Çocuklar dahil tüm insanların doğuştan gelen haklarına, özgürlüğüne, onuruna ve eşitliğine inanıyoruz. Çocuklar, özellikle yoksulluk, insani kriz veya çatışma durumlarında son derece savunmasız olabilirler ve daha yüksek koruma standartlarını hak ederler.” *Oxfam'ın Çocuk Koruma İlkeleri s.1*
- “İrk, renk, cinsiyet, dil, din, görüş, milliyet, etnik köken, sosyal köken, mülkiyet, engellilik, cinsel yönelim veya diğer statülerine bakılmaksızın tüm çocuklara saygılı davranın.” *Oxfam'ın Çocuk Koruma İlkeleri s.6*
- “War Child, tüm çocukları cinsel şiddet de dahil olmak üzere her türlü fiziksel ve zihinsel şiddet, yaralanma veya istismar, ihmal veya ihmalkâr muamele, kötü muamele veya sömürüden korumayı taahhüt eder. [...] Tüm War Child temsilcilerinin, doğrudan veya dolaylı olarak temasa geçilen tüm çocukları güvende tutmakla ilgili bir görev ve sorumluluğu vardır. Çocukları güvende tutmak için alınan tüm önlemler, UNCRC'nin 3. Maddesinde tanımlanan çocuğun yüksek yararına uygun olacaktır.” *War Child'ın Çocuk Koruma İlkeleri s.4*
- “Özel koruma gereksinimlerine saygı duyan, onları tanıyan, yanıt veren ve farklı cinsiyet ve diğer kimliklerin korunma risklerini ele alarak çocukların ve gençlerin güvenliğini kapsayan uygulamaları, yaklaşımları, müdahaleleri ve ortamları teşvik ediyoruz.” *Plan International'ın Çocuk ve Gençlerin Korunması İlkeleri s. 2*

(2) Risk değerlendirmesi ve yönetimi

Bir çocuk güvenliği politikası geliştirirken veya güçlendirirken, kuruluşun çocukların maruz kalabileceği risk türleri ve bunların nasıl azaltılacağı konusunda kapsayıcı bir anlayış oluşturması gerekir. Riskler, kuruluşun işlevlerine (program uygulaması, finans, insan kaynakları, bağış toplama vb.) veya çocuklarla temas türüne (yüz yüze, çevrimiçi vb.) göre değerlendirilebilir. Örnekler aşağıdaki gibidir:

- a. Kuruluşun işlevlerine göre risk değerlendirmesi:
  - Personel: Personelinizi nasıl işe alıyorsunuz? Adayların referanslarını kontrol ediyor ve güvenlik kontrollerinden geçiriyor musunuz?
  - Ortak kuruluşun rolü: Herhangi bir ortak kuruluşun çocuklarla teması var mı? Eğer varsa, etkisi nedir?
  - BİT: Kuruluşunuz çocuklara ilişkin hangi görüntüleri ve bilgileri kullanıyor?
- b. Çocuklarla temas türüne göre risk değerlendirmesi:
  - Doğal risk: Personel uzak bir yerde mi çalışacak?
  - İzolasyon derecesi: Aktiviteler çocuklarla yalnız olmayı içeriyor mu?
  - Çevrimiçi iletişim: Çocuğun kişisel ve gizli bilgilerine çevrimiçi erişimi içeriyor mu?

Risk değerlendirmesinin sonucuna göre organizasyon, kendi çocuk güvenliği kapasitesini geliştirmek için atabileceği ilgili adımları önceliklendirmelidir. İnternette çeşitli risk değerlendirme araçları örnekleri mevcuttur. Özellikle Keeping Children Safe (2014), IFRC (2021) ve Save the Children (2017) tarafından sunulanlar önerilmektedir.

(3) Etik Tüzüğü (Davranış Kuralları)

Çocuk güvenliği politikaları, personel ve ilişkili kişiler için bir Etik Tüzüğü (ya da davranış kuralları) içermelidir. Çocuklarla çalışan kuruluşlar, yetişkinlerden, çocuklardan ve gençlerden hangi davranışların kabul edilebilir ve kabul edilemez olduğuna dair net beklentiler belirlemelidir. Bunu resmi olarak ortaya koyarak kuruluş, herkesin uygun davranış biçimlerini anlamasını sağlayabilir. Etik Tüzüğü düzgün bir şekilde uygulandığında, meydana gelen çocuk istismarı riskini azaltmalı veya sınırlandırmalıdır. Kuruluş, Kuralların ihlal edilmesi veya uygun şekilde takip edilmemesi durumunda hangi eylemlerin gerçekleştirileceğini de açıkça belirtmelidir.

Aşağıdaki kutuda Etik Tüzüğüne bir örnek verilmiştir:⁶

⁶ Bu, İngiltere'deki Çocuklara Karşı Zulüm Önleme Ulusal Derneği (NSPCC) tarafından sağlanmış bir örnektir. Web sitelerine bakınız: <https://learning.nspcc.org.uk/research-resources/templates/behaviour-codes-adults-children>

Personelin ve gönüllülerin sorumluluğu

Şunlardan sorumlusunuz:

- Çocukların ve gençlerin refahına öncelik vermek
- Çocuklar ve gençler için güvenli bir ortam sağlamak
  - Ekipmanın güvenli ve amacına uygun kullanılmasını sağlamak
  - Çocuk güvenliği ve çocuk koruma ile ilgili konularda iyi bir farkındalığa sahip olmak ve uygun olduğunda harekete geçmek.
- Çocuk güvenliği ve çocuk koruma, bilgi sızdırma ve çevrimiçi güvenliğe ilişkin politika ve prosedürlerimiz dahil olmak üzere ilkelerimizi, politikalarımızı ve prosedürlerimizi takip etmek
- Her zaman kanunlara uymak
- Çocukların ve gençlerin izleyecekleri iyi davranışları modellemek
- Tüm uygunsuz davranışlara meydan okumak ve davranış kurallarının ihlallerini koruma sorumlusuna bildirmek
- Güvenlik ve çocuk koruma prosedürlerimizi izleyerek taciz edici davranışlarla ilgili tüm endişeleri bildirmek
  - Bu, bir yetişkin veya çocuk tarafından sergilenen ve herhangi bir yaştaki herhangi birine yönelik uygunsuz davranışları içerir.

Çocuklara ve gençlere saygı duymak

Yapılması Gerekenler:

- Çocukları her zaman dinleyin ve onlara saygı gösterin
- Çocukların katkılarına değer verin ve bunları ciddiye alın, mümkün olan her yerde onları planlama faaliyetlerine aktif olarak dahil edin
- Gencin kişisel mahremiyetine mümkün olduğunca saygı gösterin
  - Çocuk koruma prosedürlerini takip etmek için gizliliği ihlal etmeniz gerekiyorsa, bunu çocuğa veya gence ilk fırsatta açıklamanız önemlidir.

Çeşitlilik ve kapsayıcılık

Yapılması Gerekenler:

- Çocuklara ve gençlere adil ve önyargısız veya ayrımcılık yapmadan davranın
- Çocukların ve gençlerin bireysel ihtiyaçları olan bireyler olduğunu anlamak
- Cinsiyet, cinsel yönelim, kültür, ırk, etnik köken, engellilik ve dini inanç sistemlerindeki farklılıklara saygı gösterin ve tüm katılımcıların gruba/kuruluşa değerli ve farklı bir şeyler getirdiğini takdir edin
- Ayrımcılığa ve önyargıya meydan okumak
- Gençleri ve yetişkinleri kendilerini rahatsız eden tutum ve davranışlar hakkında konuşmaya teşvik edin

Çocuklara Karşı Zulüm Önleme Ulusal Derneği (NSPCC) tarafından

Kuruluş, politikayı tüm personel ve ortakların kullanımına sunmalıdır. Herkese, anlayabilecekleri bir dille çocuk güvenliği politikası, Etik Tüzüğü ve diğer ilgili politika belgelerinin basılı bir kopyası verilmelidir.

(4) Yönetimin Güvence Sorumluluğu

Çocuk güvenliği politikaları, çocukları zarardan ve riskten korumaya yönelik günlük sorumluluğun kuruluşun tüm personeline ve ortaklarına ait olduğunu açıkça belirtmelidir. Personel ve ortaklar, her zaman kuruluşu temsil ettiklerinin ve kuruluşla özdeşleştirildiklerinin farkında olmalıdırlar.

Kuruluşla temasa geçen çocukların korunması ve güvenliğine ilişkin nihai sorumluluk kıdemli ve yüksek düzey yöneticilere aittir. Bu nedenle kuruluşun çocuk güvenliği politikalarının organizasyonun müdürleri ve yönetim kurulu tarafından imzalanması gerekir. Bunu yaparken, çocukların korunması konusunda liderlik sağlamayı taahhüt ettiklerini gösterirler.

(5) Yabancılarla harici iletişim, katılım ve destek

Kuruluşun program faaliyetlerine dahil olan tüm çocuklar ve yetişkinler, kuruluşun çocuk güvenliği politikası ve davranış kuralları hakkında bilgilendirilmelidir. Bu, herkese çocuk güvenliği politikalarının kopyalarının dağıtılması gerektiği anlamına gelmez, ancak organizasyon içi materyallerin kolay anlaşılabilir ve kullanıcı dostu bir şekilde üretilmesi etkili olacaktır. Farkındalık ve iletişim materyalleri aracılığıyla çocuklar ve yetişkinler, istismar ve sömürüden korunma hakları, kuruluşun personel ve gönüllülerinin nasıl davranması gerektiğini, kendilerini nasıl güvende tutmaları gerektiğini ve korumayla ilgili endişeler veya olaylar ortaya çıkması durumunda bunları nasıl güvenli bir şekilde rapor edecekleri konusunda bilgilendirilmelilerdir.

Bazı kuruluşlar, çocuk güvenliği politikalarını web sitelerinde yayınlar. Ayrıca, topluluk üyelerinin herhangi bir endişe veya olayı bildirebilmeleri için, proje alanlarının kamusal alanlarını korumaya yönelik taahhütlerini iletişim numaralarıyla birlikte gösteren görsel posterler üretebilir ve sunabilirler. Oluşturulan bu materyallerin açık bir dille yazılmaları ve çocuklarla paylaşıldığı platformlarda çocuk dostu bir dil ile hazırlanması önemlidir. Organizasyon, bu materyallerin içeriğinin ve tasarımının doğru anlaşıldığına emin olmak için hedeflenen kitle ile kontrol çalışmaları gerçekleştirmelidir.

Bu standardı karşılamak için öğeleri kontrol edin

- 1) Kuruluşun, tüm personelin ve ortakların uyması gereken, ilgili yönetim organı tarafından onaylanmış yazılı çocuk güvenliği politikaları vardır.
- 2) BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve çocuklara ilişkin diğer Sözleşmeler ve Kılavuz İlkeler, örgütün yaklaşımı hakkında bilgi vermektedir.
- 3) İlkeler, açık ve kolay anlaşılır bir şekilde yazılır ve çocuklar da dahil olmak üzere ilgili tüm paydaşlara duyurulur, tanıtılır ve geniş çapta dağıtılır.
- 4) İlkeler, tüm çocukların korunma konusunda eşit haklara sahip olduğunu ve bazı çocukların etnik kökenleri, cinsiyetleri, yaşları, dinleri, engellilikleri veya cinsel yönelimleri nedeniyle yardım alma konusunda belirli riskler ve zorluklarla karşı karşıya olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.
- 5) İlkeler çocukları; personel, ortaklar ve diğerleri tarafından suistimal yoluyla zarar görmekten, kötü uygulamadan, kötü tasarım ve/veya lojistik gibi nedenlerle çocuklara zarar verebilecek veya onları riske atabilecek operasyonel faaliyetlerinden korumayı ele alır.
- 6) İlkeler, çocukların güvenliğini sağlama konusundaki nihai sorumluluğun üst düzey yöneticilere (CEO ve Direktörler) ve idarecilere ait olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Standart 2: Kişiler

Standart: Kuruluş, çalışanlarına ve ilişkili kişilere açık sorumluluklar ve beklentiler yükler, bunları anlamaları ve bunlara göre hareket etmeleri için destekler.

- Atanmış çocuk güvenliği odak noktaları, açıkça tanımlanmış roller ve sorumluluklarla belirlenmelidir.
- Personel, gönüllüler ve diğer ortakların işe alım ve seçim süreci, kuruluşun çocukların korunmasına yönelik taahhüdünü yansıtmalıdır.
- Tüm yeni personel ve çalışan, çocuk güvenliği politikaları ve davranış kurallarını öğrenmelidir. İlkelerden haberdar olduklarını ve bu politikalara uygun hareket etmeyi kabul ettiklerini göstermek için çocuk güvenliği politikaları metnini okumalı, imzalamalı ve kopyalarını iade etmelidirler. Tüm personel ve ortaklar, çocukları güvende tutmak için gerekli tutumları, becerileri ve bilgileri geliştirmek ve sürdürmek için uygun öğrenim fırsatlarına sahip olmalıdır. Sorunların farkındalarsa ve gerekli anlayış ve becerilere sahiplerse çocukları güvenli ve etkili bir şekilde koruyabilirler.
- Kuruluşun uygulama ortakları, yükleniciler ve tedarikçiler gibi diğer ortaklar, uluslararası standartlarla uyumlu çocuk güvenliği önlemlerine sahip olmalıdır.
- Kuruluş, çocuklar da dahil olmak üzere tüm topluluk üyelerinin konuda bilinçlenmesini, kuruluşun çocuk güvenliği politika ve prosedürleri hakkında bilgi yaymasını sağlamalıdır.

Bu Standart Hakkında

(1) Çocuk güvenliği Odak Kişisi

Tüm kuruluşların, çocukları güvenliği önlemlerinin uygulanmasını ve kuruluşların programlarına ve operasyonlarına entegre edilmesini sağlamaktan sorumlu atanmış kişilere sahip olması gerekir. Bu kişiler birer “odak kişisi”⁷olurlar.

Odak kişinin rolü, bir irtibat sağlayıcı konumunda olarak kuruluşa çocuk güvenliği politikasını, endişelere ve olaylara yanıt vermek de dahil olmak üzere ilgili prosedürleri ve uygulama önerilerini sağlamak ve yardımcı olmaktır. Bu görevleri yerine getirmek için sorumlu kişi, kuruluş yönetiminin desteğine ve kuruluş için çalışanların iş birliğine ihtiyaç duyar.

Odak kişinin rolü önemlidir, ancak bu, kuruluşla temasa geçen çocukların güvenliğinden sorumlu tek kişi oldukları anlamına gelmez. Birinci Standartta da belirtildiği gibi, nihai sorumluluk üst yönetime ve üst yönetime aittir.

Odak kişinin, örneğin bir çocuk güvenliği olayının meydana gelmesi durumu gibi ek işler yapmasını gerektirecek zamanlar vardır. Ancak çoğu zaman ana rolleri yönetime ve personele gerektiğinde yardımcı

⁷ Bazı kuruluşlarda kaynakların durumundan dolayı aynı kişi(ler) çocuk güvenliği ve cinsel sömürü ve istismarın önlenmesi (PSEA) odak kişisi olabilirler. Bu durumda çocuklara özel koruma ihtiyaçları düzgün şekilde tanınıp ayrıt edilmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır.

olmaya hazır olmaktır. Bazı kuruluşlarda tam zamanlı koruma müdürleri veya görevlileri bulunurken, diğerlerinde odak kişilerinin başka işlevleri olabilir ve zamanlarının belirli bir yüzdesini çocuk güvenliği çalışmalarına ayırabilirler. Kuruluş, iş yükünün paylaşılabilmesi için odak noktası olarak hareket etmek üzere en az iki kişi atamalıdır ve biri olmadığında görevleri yerine getirmek için başka bir kişi bulundurmalıdır. Kuruluştaki herkes, odak kişi(ler) ile nasıl iletişim kurulacağını bilmelidir.

Odak noktası olarak atanan kişiler, görevlerini yerine getirecek kadar kıdemli olmalıdır, **ancak belirlenen kişi(ler) normalde bir hizmet başkanı olmamalı veya kuruluş için çocukların korunmasının yönetiminden sorumlu tek kişi olmamalıdır**. Bunun nedeni, kuruluşun yalnızca tek bir raporlama yolundan ziyade başka sorumluluk hatlarına sahip olmasının önemli olmasıdır.

Çocuk güvenliği odak kişisi: önerilen roller ve sorumluluklar

- Kuruluş içinde odak noktası (ilk temas noktası) olarak hareket etmek ve çocukların güvenliğine liderlik etmek.
- Personele, gönüllülere ve diğerlerine koruma eğitimi verilmesini sağlamak.
- Personelin ve diğerlerinin, örneğin eğitim ve brifing vererek, çocuk koruma politikasından ve bu politika kapsamındaki sorumluluklarından haberdar olmalarını sağlamak.
- Çocuk koruma politikasının uygulanmasında personele, gönüllülere ve ortaklara tavsiyelerde bulunmak ve onları desteklemek.
- Gerektiğinde risk değerlendirmeleri yapmak veya bunları tamamlamaları için diğerlerini desteklemek.
- Programların, uygulamaların ve faaliyetlerin, koruma önlemlerini sürekli ve düzenli olarak dikkate almasının sağlanması.
- Bir olay meydana geldiğinde veya dışarıdan tavsiye alınması gerektiğinde bilgilerin mevcut olması için, çocuk refahı, sağlığı ve kanun yaptırımı konularında uzmanlığa sahip yerel makamlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklıklar oluşturmak ve bunları planlamak.
- Personelin, gönüllülerin ve tüm paydaşların yanı sıra çocukların ve ebeveynlerin çocuk koruma politikasına aşina olmasını ve politikanın erişilebilir olmasını sağlamak.
- Suistimal vakalarının ortaya çıkması durumunda ilk temas noktası olarak hareket etmek ve endişeleri, uygun olduğu şekilde, kolluk kuvvetleri de dahil olmak üzere yönetime ve yerel makamlara iletmek.
- Gerektiğinde çocuk koruma eğitimine katılmak.
- Herhangi bir olayın doğru bir kaydını tutmak.
- Koruma uygulama planını sürdürmek ve gerektiğinde bir yıllık ilerleme raporu hazırlamak.
- Çocuk güvenliği ile ilgili konularda kuruluşa danışmanlık yapmak ve onu temsil etmek.

UEFA Üye Dernekleri için Çocuk Koruma Araç Seti'nden (2020) s.11

(2) Personelin işe alımı ve seçimi⁸

Kuruluşların, çocuklar ve gençlerle temasa geçtikleri görevler için doğru adayları seçmeleri ve işe almaları önemlidir. Güvenli işe alım, güvenli ve olumlu bir ortam yaratmanın ve çocukları zarardan koruma taahhüdünü yerine getirmenin hayati bir parçasıdır.

Güvenli işe alım, doğru personelin ve gönüllülerin işe alınmasını sağlamak için sürekli bir iyileştirme sürecidir. Atılması gereken birkaç adım vardır:

- i. **Güvenli işe alım politikası beyanı:** Kuruluşun çocuklarla çalışmaya uygun personel ve gönüllüleri işe alma taahhüdünü ortaya koyan ve kuruluşun çocukların güvenliği ve refahına öncelik verdiğine dair açık bir mesaj gönderen bir politika beyanı. Açıklama, kuruluşun sağlam, güvenli işe alım uygulamaları uyguladığını açıkça belirtmelidir; çocuklarla çalışmaya uygun olmayan başvuru sahiplerini belirler ve reddeder; işe alım sürecinde başvuruların uygunluğu ile ilgili endişelere yanıt verir ve tüm yeni personelin ve gönüllülerin bir çocuk güvenliği görevlendirmesine katılmasını sağlar.
- ii. **Güvenli işe alım prosedürleri:** Politika beyanına dayalı olarak, işe alım sürecine dahil olan herkesin işe alım sürecini etkili ve adil bir şekilde nasıl yürüteceklerini bilmeleri için açıkça yazılı prosedürler bulunmalıdır. Yazılı prosedürlerle, kuruluşun ilgili mevzuata ve yönergelere bağlı kalarak herhangi bir adımı kaçırma olasılığı daha düşüktür. Prosedürler aşağıdakileri içermelidir:
  - Reklam: Çocuklarla çalışmayı içeren bir role ilişkin her reklam, kuruluşun çocukları güvende tutma taahhüdü hakkında bir açıklama içermelidir.
  - İş tanımı: Çocuklar ve gençlerle çalışan herhangi bir rol için hem rol tanımını hem de kişi özellikleri ve koruma sorumluluklarını vurgulamalıdır. Pozisyon çocuklarla doğrudan çalışmayı gerektiriyorsa, seçim kriterlerinin gerekli önceki deneyimi özetlediğinden emin olun.
  - Referans kontrolü: En az iki referans sağlanmalıdır. Referanslar, adayın deneyimi, davranışı, değerleri ve çocuklarla çalışmaya uygunluğu hakkında bilgi sahibi olmalıdır.
  - Mülakatlar: Mülakatlarda adaylar; mesleki sınırlar çizebileceklerini, bu sınırlara uyabileceklerini ve mesleki dürüstlüğü uygun davranacaklarını, çocuklarla ilişkiler kurabilip sürdürebileceklerini ve çocukları korumak için harekete geçebileceklerini göstermelidirler.
  - Kimlik kanıtı: Bir adayın kimliğinin doğrulanması için gereklidir.

(3) Çocuk Güvenliği eğitimi ve öğretimi

Kuruluşun personeli ve ortakları, çocuk güvenliği politikalarını, çocuklara yönelik kabul edilebilir ve kabul edilemez davranışları, koruma rollerini ve sorumluluklarını, endişeler veya olaylar ortaya çıktığında nasıl ve kime rapor vermeleri gerektiğini anlamalıdır. Kuruluşun program faaliyetlerine ve operasyonlarına dahil olan herkesin koruma konusunun öneminin farkında olması ve ilgili politika ve prosedürleri uygulamak için gerekli bilgiye sahip olması esastır. Eğitim ve öğretim, bilgi ve uygulamayı geliştirmenin ve iyileştirmenin etkili yollarıdır.

⁸ Güvenli işe alım hakkında daha ayrıntılı bilgi NSPCC web sitesinde bulunabilir: <https://learning.nspcc.org.uk/safeguarding-child-protection/safer-recruitment>

Yeni işe alınan personel ve gönüllüler, istihdamın erken bir aşamasında zorunlu tanıtım eğitimi almalıdır. Daha sonra, tüm personel düzenli olarak (ideal olarak yılda bir kez) tazeleme eğitimleri almalıdırlar. Kuruluş, bu amaç için standart eğitim materyalleri geliştirmelidir.

Çocuk güvenliğine giriş: Önerilen Konular

- Çocuk güvenliği politikası hakkında detaylı açıklamalar.
- Davranış Kuralları hakkında ayrıntılı açıklama: çocuklara karşı kabul edilebilir ve kabul edilemez davranışlar.
- Raporlama mekanizması (bkz. Standart 3 Prosedürler): raporlama ve soruşturma süreci.
- Çocuk güvenliği politikasına ve davranış kurallarına uyulmamasının sonuçları.
- Bir çocuk veya genç, istismar veya diğer koruma olaylarını ifşa ettiğinde yanıt verme yolları.

İnsani Liderlik Akademisi'nin öğrenme platformu Kaya, koruma konusunda aşağıdaki ücretsiz çevrimiçi kursları sunmaktadır:

Güvence'nin Temelleri: Bu kısa kurs, insani yardım ve kalkınma sektöründe çalışan herkese yöneliktir. Güvence konularının endişe kaynağı oluşturabileceği kuruluşlarda çalışan herkes için geçerlidir, sadece çocuklara özgü değildir. Kurs, giriş seviyesinde yazılmıştır, konuya girişi kolaylaştırmak ve alandaki uygulayıcılara uygun olacak şekilde bölümlere ayrılmıştır. Hem güvencenin ne olduğunu hem de uygulayıcıların güvence ihlallerinin üstesinden gelmeye nasıl yardımcı olabileceğini anlamının iyi bir yöntemidir. İngilizce, Arapça, Fransızca ve İspanyolca dillerinde mevcuttur.

Buradan erişilebilir: <https://kayaconnect.org/course/info.php?id=1424>

Güvence: Bu kısa kursun tamamlanması yaklaşık bir saat sürer, çocuk güvenliği kavramını ve neden önemli olduğunu özetler. İnsani yardım ve kalkınma çalışmalarında yer alan herkes için uygundur. Kurs İngilizce ve Arapça olarak mevcuttur.

Buradan erişilebilir: <https://kayaconnect.org/course/info.php?id=1651>

Eğitim Koordinasyonunda ve diğer alanlarda Çocuk Güvenliği: Bu kısa kursun tamamlanması yaklaşık 50 dakika sürer ve esas olarak Kümeleme ve Sorumluluk Alanları Koordinasyon Ekiplerine yöneliktir. Özellikle eğitim müfredatı veya acil durumlarda eğitim çalışma grubu koordinasyon ekiplerine yönelik olmakla birlikte, diğer alanlarla ve sektörlerde çalışanlarla da ilgilidir. İngilizce ve Fransızca olarak mevcuttur.

Buradan Erişilebilir: <https://kayaconnect.org/course/info.php?id=3948>

İlk iki kurs, çocuklara özel değil, genel olarak koruma üzerinedir. Şu anda, özellikle çocukların korunmasına yönelik ücretsiz çevrimiçi öğrenme kurslarının sayısı sınırlıdır. Ücretsiz çevrimiçi materyal arayanlar için UEFA-Terre des hommes ortaklık web sitesini ziyaret etmek faydalı olacaktır. UEFA, Avrupa futbolunda çocuklara yönelik önlemleri iyileştirmeyi amaçlayan, Terre des hommes ile ortaklaşa bir futbolda çocukların

korunması projesini uygulamaktadır. İnsani yardım ve kalkınma sektörü elbette futboldan çok farklıdır, ancak çocuk güvenliği kavramı tüm sektörlerde ortaktır. Web sitesi birkaç ücretsiz çevrimiçi kurs sunmaktadır.⁹

Kuruluş, çocuk güvenliği kavramına ve uygulamasına ilişkin anlayışını derinleştirdikçe, belirlenen odak noktası, personel ve gönüllüler için eğitim tasarlamaya ve sağlamaya yönelmelidir.

(4) Ortaklık ve çocuk güvenliği

İnsani yardım ve kalkınma sektöründe, kuruluşlar tipik olarak kurumsal bağışçılar, yerel yönetim departmanları, yükleniciler ve tedarikçiler ve diğer STK'lar gibi bir dizi ortakla çalışırlar. Tüm tarafların, çocukları zarardan koruma taahhüdünü kabul etmesi beklenmektedir. Diğer kuruluşlarla ortaklıklar kurarken, aşağıdaki önlemler dikkate alınmalıdır:

- Çocukların korunması konusunda ortaklaşa uyumu sağlamak için kuruluş ve ortak arasında karşılıklı destek konusunda bir anlaşma olmalıdır.
- Ortaklık anlaşmalarında, ortaklar arasında raporlama sorumluluğu da dahil olmak üzere, çocukların korunmasıyla ilgili endişelerin ve olayların raporlanması ve bunlara yanıt verilmesi konusunda netlik olmalıdır.
- Bir ortak kuruluşta çocuk güvenliği politikaları veya etik tüzüğü bulunmadığında, kuruluş, uygun şekilde asgari çocuk koruma önlemleri geliştirmesi için ortağını desteklemelidir. İş birliği düzenlemelerine giren ortak kuruluşlardan, kuruluşun çocuk koruma politikasına ve etik tüzüğüne uyacaklarına dair yazılı anlaşmalar almak için prosedürler mevcut olmalıdır.

(5) Topluluk ve çocuklarla etkileşim

Yukarıda özetlenen Birinci Standart, çocuklar ve aileleri de dahil olmak üzere bir kuruluşun yararlanıcı topluluklarının, çocukların korunmasına yönelik taahhütlerini bilmelerini sağlama ihtiyacına işaret etmiştir. Aileler ve çocuklar, istismar ve sömürüden korunma hakları, kuruluşun gönüllü çalışanlarının nasıl davranması beklendiği ve korumayla ilgili endişelerin güvenli bir şekilde nasıl bildirileceği konusunda bilgilendirilmelidirler.

Kuruluşun hizmet ettiği toplumla güven ilişkisi geliştirmesi çok önemlidir. Topluluk üyeleri, kuruluşun kendilerine sorumlu ve adil bir şekilde yanıt vereceğini düşünürlerse, çocukların güvenliği ile ilgili endişeler veya olaylar meydana geldiğinde rapor edebileceklerdir. Bu nedenle, ebeveynler ve bakıcılar dahil olmak üzere topluluk üyelerini proje faaliyetlerine katılmaya teşvik etmek önemlidir.

Çocuk güvenliğine yönelik raporlama mekanizmalarına ek olarak, kuruluşun yorum veya şikayetleri almak için bir topluluk geri bildirim sistemi tasarlaması tavsiye edilmektedir. Örneğin, topluluk üyeleri, bir oyun alanı ekipmanının arızalı olduğunu ve çocuklar için fiziksel riskler oluşturduğunu çabucak fark edebilirler.

⁹ Şu anda dört kurs mevcuttur: <https://uefa-safeguarding.eu/uefa-child-safeguarding-online-courses-english>

Yerinde bir geri bildirim sistemi varsa ve topluluk üyeleri bunu nasıl kullanacaklarını biliyorlarsa, kazaların önlenmesi daha olası olacaktır.

Kurumun çocuklarla koruma konularını tartışmak, görüşlerini dinlemek ve gerekli önlemleri almak için bilinçli bir çaba sarf etmesi de aynı derecede önemlidir. Çocukların kendilerini neyin güvende ve güvensiz hissettirdiği konusundaki görüşleri çok önemlidir.

Bu standardı karşılamak için öğeleri kontrol edin

- 1) Yetişkinlerin çocuklara ve çocukların diğer çocuklara karşı uygun ve beklenen davranış standartlarına ilişkin rehberlik sağlayan yazılı Davranış Kuralları vardır.
- 2) Personel işe alım süreçlerinde (reklamlar, mülakatlar, sözleşmeler) çocuk güvenliği kontrolleri mevcuttur.
- 3) Kuruluş, çocukların güvenliği söz konusu olduğunda sorunların kolayca belirlenebileceğinin, gündeme getirilebileceğinin ve tartışılabileceğinin farkındadır.
- 4) Tüm personel, gönüllüler ve ortaklar, çocukların güvenliği konusunda zorunlu eğitime sahiptir.
- 5) Kuruluşla temasa geçen çocuklara, istismara karşı güvende olma hakları konusunda bilgi verilir ve kendilerine, yardım için nereye gidecekleri de dahil olmak üzere, kendilerini güvende tutma konusunda bilgi, tavsiye ve destek sağlanır.
- 6) Kuruluş, çocukların güvenliğine ilişkin destek, iletişim ve çocuk güvenliği politikasının etkin bir şekilde işletilmesi için açıkça tanımlanmış sorumlulukları olan "odak noktaları" olarak kilit kişileri belirler.
- 7) Alt yükleniciler de dahil olmak üzere ortak kuruluşların, kuruluşlarına uygun asgari çocuk koruma önlemleri geliştirmeleri gerekmektedir.
- 8) Kuruluş, çocukların güvenliğine ilişkin destek, iletişim ve çocuk güvenliği politikasının etkin bir şekilde işletilmesi için görünür ve erişilebilir dokümanlar (broşür, poster vb.) geliştirerek yaygınlaştırır.

Standart 3: Prosedürler

Standard: Kuruluş, çocuk güvenliği prosedürlerini kuruluş genelinde uygulanmasını sağlayarak çocuklar için güvenli bir ortam yaratır.

- Kuruluş; yerel hizmetler, bildirimde bulunulması gereken yetkililer ve gerektiğinde destek sağlayabilecek çocuk refahı üzerine çalışan diğer kuruluşlar hakkında bilgi sahibi olmalıdır.
- Kuruluş, çocukların korunmasıyla ilgili endişeler ve olaylar için uygun bir raporlama ve yanıt süreci geliştirmelidir.
- Kuruluş, riski değerlendirmek ve yönetmek için bir sisteme ve beraberindeki kılavuzlara sahip olmalıdır. Risk alanları şunları içerebilir: kuruluşun personeli, partner ve ortakları, program faaliyetlere katılan çocukların hassasiyetleri, faaliyetlerin yerleri, tematik alanlar, sosyal medya ve bilişim teknolojileri kullanımı, iddiaların bildirilme ve bunlara yanıt verilme prosedürleri...
- Çocuk güvenliği önlemleri, stratejik planlama, bütçeleme, işe alma, performans incelemesi ve proje yönetimi gibi kuruluşun mevcut sistemlerine entegre edilmelidir.

Bu Standart Hakkında

(1) Yerel kaynakların haritalandırılması

Yerel kaynak haritalaması yapmak iki ana amaca hizmet eder:

İlk olarak yerel kaynak haritalandırılması, kuruluşun iddia edilen veya doğrulanan çocuk güvenliğine aykırı durumların bildirilmesi için ilgili yerel makamları belirlemesini sağlayacaktır. Kuruluşlar, yerel yargı alanındaki zorunlu raporlama gerekliliklerini bilmekten ve bu gerekliliklere uymaktan sorumludur.

İkinci olarak yerel kaynak haritalandırması, kuruluşun koruma, tıbbi veya psikolojik destek alanlarında hizmet sağlayıcıları belirlemesini sağlamalıdır. Kuruluşun, güvenlik sorunları meydana geldiğinde mağdurlara yardım sağlamak için bu tür hizmet sağlayıcılardan desteğe ihtiyacı olması muhtemeldir.

Yerel kaynak haritalaması düzenli olarak güncellenmeli ve ilgili tüm personel üyeleriyle paylaşılmalıdır.

Yerel kaynak eşlemesi: Ele alınacak öğeler

Yasal kaynaklar:

- Çocuk güvenliği için yasal yetkiye sahip devlet daireleri veya kurumları.
- Ülkedeki yasal rıza yaşı da dahil olmak üzere çocukların refahını, korunmasını ve korunmasını düzenleyen mevzuat ve ilgili mevzuat.
- Ülkenin imzaladığı veya onayladığı uluslararası sözleşmeler (örnek: BM Çocuk Hakları Sözleşmesi).
- Yerel polisin çocuklara yönelik şiddet olaylarını soruşturma kapasitesine ilişkin mevcut raporlar veya incelemeler (ör. geçmiş davalar, kovuşturma olasılığı).

STK'lar dahil diğer kuruluşlar:

- Mağdur desteğinin bir parçası olarak erişilebilecek tıbbi, sağlık ve psikolojik hizmet sağlayıcıların ayrıntıları.
- Çocuk koruma ve güvenli barınma konularında uzmanlığa sahip diğer STK'ların veya sivil toplum kuruluşlarının ve profesyonel ağların ayrıntıları.
- Çocuk hakları konusunda çalışan akademik kurumlar.

Yerel topluluk:

- Yerel alanlarda gözlemlenen ve çocuklara zarar verebilecek davranış türleri hakkında bilgi.
- Gayri resmi veya toplum temelli adalet ve koruma mekanizmaları ve bunların işleyiş biçimleri hakkında bilgi.
- Çocukların güvenliğini iş birliği içinde destekleyebilecek yerel savunuculuk grupları, inanç grupları ve gençlik grupları hakkında bilgiler.

Keeping Children Safe (2019) *Uluslararası Çocuk Koruma Standardı*, s. 24

(2) Raporlama ve yanıt verme prosedürleri

Kuruluşun personeli ve gönüllüleri, bir çocuğun veya gencin yardıma ihtiyacı olduğunu düşündürebilecek işaretlere karşı dikkatli olmalıdır. Raporlama prosedürü, tüm paydaşların çocukların güvenliği ile ilgili olarak hangi adımların atılması gerektiği konusunda net olmasını sağlamak için geniş çapta erişilebilir hale getirilmelidir. Raporlama yapıp yapmama konusunda karar vermek zor olabilir. Bu konu, kuruluşun tazeleme eğitim oturumlarında tartışılmalıdır.

Bir çocuğun istismarı veya sömürüsüne ilişkin herhangi bir endişe veya iddia her zaman ciddiye alınmalıdır. **Yol gösterici ilke, çocuğun güvenliğinin her zaman en önemli husus olduğudur.** Gizliliğe ve bilgilerin kimlerle paylaşılacağına özellikle dikkat edilmelidir.

Çocuklarla doğrudan teması olan personel ve gönüllüler, çocuklardan ve gençlerden ifşa veya iddia alma ve çocuk dostu iletişim konusunda eğitilmelidir. Aşağıdaki kutu, bir çocuk veya genç istismarı ifşa ederse, bir kuruluşun personelinin ve gönüllülerinin ne yapması gerektiğine dair tavsiyeler içermektedir.

Bir çocuk veya genç, bir yardım görevlisi tarafından istismar edildiğini veya istismar edildiğini söylerse ne yapmalısınız?

1. Söylediklerini dikkatlice dinleyin

Çocuğun veya gencin ani tehlikede olup olmadığını kontrol edin. Sabırlı olun ve size söylenenlere odaklanın. Kendi görüş ve duygularınızı ifade etmemeye çalışın. Şok olmuş veya onlara inanmıyormuş gibi görünürseniz, bu onların konuşmayı bırakmalarına ve söylediklerini geri almalarına neden olabilir.

2. Onlara konuşmaları için gerekli araçları verin

Kendilerini size ifade etmekte zorlanıyorlarsa, örneğin, “Sanırım bana bir şey söylemek istiyorsun. Seni dinleyeceğim.”, “Bana söyleyeceğin önemli bir şey var.” veya “Sanırım bir konuda tavsiyeye ihtiyacın var.” Kendi görüşlerinizi ifade etmeyin. Sorgulamayın veya soru sormayın: söylemek istediklerini söylemelerine izin verin.

3. Size söyleyerek doğru şeyi yaptıklarını bilmelerini sağlayın

Size söyleyerek doğru şeyi yaptıklarına dair güvence verin ve size güvenebileceklerini bilmelerini sağlayın. Güvence büyük bir etki yaratabilir.

4. Onlara bunun onların suçu olmadığını söyleyin

İstismar asla bir çocuğun suçu değildir. Bunu duymaları ve bilmeleri önemlidir.

5. Onları ciddiye alacağınızı söyleyin

Kendilerine inanılmamasından korktukları için istismarı gizli tutmuş olabilirler. Size güvenebileceklerini ve onları dinleyeceğinizi ve destekleyeceğinizi bildiklerinden emin olun.

6. İstismarcı olduğu iddia edilen kişiyle yüzleşmeyin

İstismarcı olduğu iddia edilen kişiyle yüzleşmek, durumu çocuk için daha da kötüleştirebilir.

7. Bundan sonra ne yapacağınızı açıklayın

Küçük çocuklar için, yardım edebilecek biriyle konuşacağınızı açıklayın. Daha büyük çocuklar için, istismarı yardımcı olabilecek birine bildirmeniz gerekeceğini açıklayın.

8. Çocuğun size söylediklerini mümkün olan en kısa sürede bildirin

Kendinizce araştırmayın veya herhangi bir şekilde takip etmeyin: Ayrıntıların zihninizde taze olması ve hızlı bir şekilde harekete geçilebilmesi için suistimal durumlarını size söylendikten hemen sonra rapor edim. Çocukla konuştuktan hemen sonra, tercihen kendi sözlerini alıntılıyarak not almanız faydalı olacaktır. Olayı başkasıyla tartışmayın. Bilgiler yalnızca “bilinmesi gerekenler” temelinde paylaşılmalıdır.

Referans: NSPCC 'Bir çocuk istismarı ifşa ederse ne yapmalı'

<https://www.nspcc.org.uk/keeping-children-safe/reporting-abuse/what-to-do-child-reveals-abuse/>

Suistimal iddiaları, mağdurlar ve aileleri tarafından veya koruma ihlali konusunda makul bilgiye veya şüphelere sahip olan kuruluş personeli veya gönüllüleri tarafından yapılabilir. Her iki durumda da mağdurları ve bildircileri güvende tutmak, zararı en aza indirmek ve kapsamlı, tarafsız bir soruşturma yürütmek çok önemlidir.

Kuruluşun personeli veya gönüllüleri, bir koruma şikâyeti aldığı veya bir diğer kuruluş çalışanı tarafından görevi kötüye kullanma konusunda bilgi ve şüpheye sahip olduklarında, çocuk güvenliği ile sorumlu birimini derhal bilgilendirmelidirler. Alıcı tek taraflı olarak herhangi bir soruşturma başlatmamalıdır.

Kuruluşların, personel üyelerinden gelen ifşaatları ve iddiaları nasıl ele alacakları konusunda yazılı prosedürleri olmalıdır. Benzer şekilde, çocuklar ve topluluklar tarafından yapılan raporlar da bu prosedürlerle ele alınmalıdır.

Koruma soruşturmaları yalnızca aşağıdaki niteliklere sahip nitelikli kişiler tarafından yürütülmelidir:

- Söz konusu iddialardan bağımsız
- Önyargılı görünümünden veya durumundan arınmış
- Çocuk güvenliğini soruşturma prosedürleri konusunda eğitilmiş

Tüm çocuk güvenliği soruşturmalarının profesyonel bir özenle ele alındığından emin olmak için kuruluş, bütün soruşturmaları denetlemek üzere bir çocuk koruma komitesi oluşturmalıdır. Keeping Children Safe (2019) tarafından hazırlanan bir raporlama prosedürü örneği ilerleyen sayfada sunulmuştur:

Bir soruşturma sırasında yer alması gereken temel süreçler aşağıdakileri içerir:

- i Şikâyet değerlendirilmesi:** Soruşturmanın uygunluğu, alınan bilgilerin içeriğine ve ciddiyetine göre değerlendirilir.
- ii Soruşturma süreci:** Değerlendirmenin sonucuna bağlı olarak, rapor edilen vaka ya kuruluş tarafından derhal araştırılacak ya da ilgili yerel makama yönlendirilecektir.
- iii Gizlilik:** Tüm soruşturmalar, hem mağdurların hem de failerin gizliliğini koruyacak şekilde tasarlanmalıdır. Bilgiler, yalnızca davanın ayrıntılarını bilmek için meşru bir ihtiyacı olan kişilerle paylaşılmalıdır.
- iv Belgelendirme:** Tüm soruşturma prosedürleri, bulguları ve tavsiyeleri belgelenmelidir.
- v Mağdur ile iletişim ve mağdur için destek:** Kuruluş, soruşturmanın ilerleyişi hakkında periyodik güncellemeler yapmalı ve mağdur için uygun desteği sağlamalıdır.
- vi Düzeltici eylemler:** Soruşturmanın sonucuna bağlı olarak, kuruluş, görevi kötüye kullanan herhangi bir kişi hakkında disiplin işlemleri yapmalıdır. Bir suç işlenmişse, örgütün yasal yollara başvurusu gerekecektir.

Ayrıca, kuruluşun bir personeli veya gönüllüsü tarafından gerçekleştirilen istismar veya şiddet mağdurlarını desteklemek için açık bir çerçeve veya standart operasyon prosedürleri bulunmalıdır. Bazı kuruluşların mağdurlara yardım için protokolleri vardır ve bu protokoller, bir soruşturmanın durumu veya sonucu ne olursa olsun, iddia edilen suistimal mağdurlarını desteklemeyi taahhüt eder. Yardım biçimleri arasında acil maddi bakım (örneğin tıbbi bakım, barınma), psikososyal destek ve yasal destek yer alır.

(3) Risk değerlendirilmesi

Tüm kuruluşlar, programlara ve operasyonlara yönelik çocuk güvenliği risk düzeyine uygun olarak orantılı bir yaklaşım benimsemelidir. Örneğin, çocukların sınıfta veya oyun alanında karşılaşabilecekleri kaza riskleri de dahil olmak üzere, çocuk güvenliği ile ilgili bir dizi konu PSEA kapsamında değildir.

Save the Children tarafından önerilen çocuk güvenliği risk kategorileri aşağıda özetlenmiştir:

Kategori	Risk Değerlendirmesi
Personel, gönüllüler, ortaklar	<ul style="list-style-type: none"> • Projelerde yer alan tüm kişilerin ve çocuklarla teması olan kişilerin işe alınıp alınmadığı, güvenlik açısından incelenip incelenmediği ve çocuk güvenliği konusunda gerekli minimum eğitimi alıp almadığı. • Program tasarımı ve uygulanması nedeniyle personel ve diğerleri tarafından çocuklara yönlendirilebilecek belirli riskler. Örnekler: Bir çocuk ve personel arasında bire bir temas, çocuk bakımı düzenlemesini içeren faaliyetler.
Program etkinliklerine katılan çocuklar	<ul style="list-style-type: none"> • Çocukların yaşı ve cinsiyeti • Engellilik, ebeveyn bakımından yoksun çocuklar, yerinden edilmiş çocuklar, istismara veya sömürüye maruz kalmış çocuklar dahil olmak üzere belirli güvenlik açıkları.

Mekân	<ul style="list-style-type: none"> • Faaliyetlerin gerçekleştiği yer ve yerin güvenli olup olmadığı. Çocuklar mekâna nasıl ulaşacağı. Bina veya oda güvenliği.
Tematik Alan	<ul style="list-style-type: none"> • Uygulanmakta olan programın temasıyla ilişkili belirli riskler (örn. sağlık, eğitim, insani yardım).
Çocukların resimlerini ve hikayelerini kullanma	<ul style="list-style-type: none"> • Verilen izinlere rağmen görsellerin ve hikayelerin kullanılmasının çocuklara yönelik olası zarar riskleri. Örnek: Aileleri fotoğraflarının yayınlanması konusunda isteksiz veya rahatsız olan, çatışmalardan etkilenen bölgelerden gelen çocuklar.
Sosyal medya ve bilişim teknolojileri kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Çevrimiçi riskler ve bunları önlemek ve yönetmek için mekanizmalar.
Suistimal iddialarını bildirme ve yanıtlama prosedürleri	<ul style="list-style-type: none"> • İddiaları bildirme prosedürlerinin çocuklar ve ailelerle istişare içinde tasarlanıp tasarlanmadığı. • Suistimal raporlarına yanıt vermek için açık bir prosedürün mevcut olup olmadığı. • Bunların denenmiş ve test edilmiş olup olmadığı.

Save the Children (2017) s.16-17.

(4) Çocuk güvenliğinin kurumsal süreç ve sistemlere entegrasyonu

Kuruluş, çocuk güvenliği önlemlerini işlevlerine entegre etmeye karar verirse, bir dizi eyleme ihtiyaç duyulacaktır. Gerekli tüm değişiklikleri bir gecede uygulamak veya benimsemek mümkün olmayacağından, sürekli iyileştirme stratejisi yürürlükte olmalıdır.

İlk olarak, çocukların korunmasının önemli olduğunun düşünülmesi için kuruluş kültürünün değiştirilmesi gerekebilir. Bu konuda liderlik anahtar olacaktır.

İkinci olarak, belirli koruma rollerine sahip personelin ve ortakların mevcut sorumluluklarında bazı değişiklikler gerekebilir. Çocukların korunması, kuruluşun insan kaynakları yönetimine yansıtılmalıdır. Çocukların korunmasıyla ilgilenenlerin, görev tanımlarında açıkça yazılı olan ilgili sorumlulukları olmalıdır. Personelin korumayla ilgili faaliyetleri performans incelemesine dahil edilmelidir.

Üçüncüsü, işe alma ve seçme politikası, prosedürleri ve davranış kuralları dahil olmak üzere çocuk korumanın entegre edilmesi için mevcut politika ve prosedürlerin uyarlanması gerekecektir. Çocuk güvenliği endişelerini dile getiren personeli korumak için ihbar politikası gibi yeni politikaların getirilmesi gerekebilir.

Yönetim düzeyindeki personel, çocuk koruma politika ve prosedürlerinin etkin bir şekilde uygulanabileceği genel bir çalışma ortamı sağlamalıdır. Personel ve gönüllüler tarafından dile getirilen endişeler dinlemeli ve bunlara yanıt vermeli, gayri resmi diyalog ve tartışmalar için düzenli fırsatlar sağlamalı, endişe veya stres belirtilerini gözlemlemeli ve bunlara yanıt verilmeli, kararlar almalı ve etme faaliyetleri yapmalıdır.

Bir kuruluşun kalkınma veya insani yardım projelerin uygulanmasında çeşitli departmanlar yer alır. İnsan kaynakları, programlar ve satın alma departmanları arasındaki koordinasyon hayati önem taşımaktadır. Örneğin, bir proje tarafından işe alınan araç kiralama sürücülere, güvenlik görevlilere ve diğer yüklenicilere, sözleşmelerinin uzunluğuna, topluluklar ve çocuklarla etkileşim düzeylerine bağlı olarak, oryantasyona veya eğitime ihtiyaç duyabilirler. Sorumlunun kim olduğu konusunda net prosedürler mevcut olmalıdır.

Çocuk güvenliği çalışmalarına dair ihbar mekanizmasının yanı sıra sürekli iyileştirme çalışmaları kapsamında güncellenen süreç dokümanları, yaygınlaştırılabilir dokümanlar, koordinasyon mekanizmaları, ihbarların izleme ve değerlendirmelerine dair odak kişilerin yanı sıra bir komite oluşturularak bu materyallerin uygunluğuna, uygulanabilirliğine dair çalışmalar ve ilgili departmanlar arası koordinasyon görevini yürütmelidir.

Bu standardı karşılamak için öğeleri kontrol edin

- 1) Kuruluş, çalıştığı bağlamlarda yasal, sosyal refah ve çocuk güvenliği düzenlemelerini analiz eden yerel haritalama çalışmalarına sahiptir.
- 2) Çocuk istismarı olaylarıyla başa çıkmak için yerel sistemlere uyan çocuk güvenliği olaylarını ve endişelerini raporlamak ve bunlara yanıt vermek için uygun bir süreç vardır (haritalama çalışmasında tanımlandığı gibi).
- 3) Çocuk güvenliği risklerinin belirlenmesi ve azaltılması, tüm seviyelerde (yani risklerin belirlenmesinden çocukları içeren veya çocukları etkileyen planlama faaliyetlerine kadar) risk değerlendirme süreçlerine dahil edilir.
- 4) Çocuk güvenliği önlemlerinin geliştirilmesini ve uygulanmasını desteklemek için yeterli insan ve mali kaynaklar sağlanır.
- 5) Kuruluşun disiplin politikası ve prosedürleriyle bağlantılı olan, güvenli bir şekilde raporlamanın nasıl yapılacağı konusunda adım adım rehberlik sağlayan açık prosedürler mevcuttur.
- 6) Çocuk güvenliği hususu, kuruluşun tüm operasyonlarının temel bir özelliği olmasını sağlamak için mevcut bütün sistemlere ve departmanlara (ör. stratejik planlama, bütçeleme, işe alım, program döngüsü yönetimi, performans yönetimi, satın alma vb.) entegre edilmiştir.

Standart 4: Hesap Verebilirlik

Standart: Kuruluş, çocuk güvenliği önlemlerini izler ve gözden geçirir.

- Çocuk güvenliği politika ve prosedürlerinin uygulanması izlenmelidir. Basitçe bir politikayı uygulamaya koymak, tek başına çocuk güvenliği uygulamasını geliştirmesi yeterli değildir. Gerçek vaka deneyimlerinden ders çıkarmak, politikaların incelemesini sağlamalı ve gerekli değişikliklere yol açmalıdır. Kuruluşun çocuk güvenliği konusunda örnek bir kuruluşa olmasına yönelik ilerlemesini sağlamak, konu bağışçılar tarafından gerekli görülmediğinde bile çocuk güvenliği uygulamalarını güçlendirmek için hayati önem taşımaktadır.
- Kuruluşun çocuk güvenliği uygulamalarının uluslararası standartlar ile ne ölçüde uyumlu olduğu düzenli olarak kontrol edilmelidir. Bu, öz değerlendirme veya harici bir denetçi aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Uluslararası çocuk güvenliği standartlarının öz denetim aracı, bu amaç için mevcut olan en etkili araçtır.¹⁰

Bu Standart Hakkında

(1) Çocuk güvenliği endişelerinin ve vakalarının aktif olarak izlenmesi

Kuruluş, çocuk güvenliği yapısını bütün sistemlerine ve süreçlerine entegre ettiyse, politika ve prosedürlerin işe yarayıp yaramadığını raporlamak nispeten kolay olacaktır. Çocuk güvenliği odak noktası, ortaya çıkan endişeleri ve vakaları kaydetme ve bunlara yanıt verme rolüne sahiptir.¹¹ Kayıtlı numaralar ve diğer değişiklik belirtileri düzenli olarak süpervizörlere ve üst yönetime bildirilmelidir. Çocuk güvenliği tüm yönetici veya genel kurul toplantılarında bir gündem maddesi olmalıdır.

İç raporlama, yalnızca vakaların veya endişelerin sayısına odaklanmamalı, sistem ve prosedürlerin kötüye kullanım riskini azaltmak için nasıl çalıştığını içermelidir. Gerçek vaka yönetiminin veya teğet geçilen vakaların analizi, kötüye kullanım veya istismarın neden gerçekleştiğine dair değerli bilgiler sağlayabilir.

Bildirilen endişelerin veya vakaların sayısı düşük olduğunda, bazı insanlar bunun kötüye kullanım olmadığını bir işareti olduğunu düşünebilir. Aksine bu durumlarda raporlama engelleri bulunması, raporlama prosedürlerinin etkili bir şekilde çalışmıyor olması veya gerçek vakaların eksik rapor edilmesi daha olasıdır.

İnsanların kendi topluluklarında taciz edici davranışlarla karşılaştıklarında veya tanık olduklarında bildirimde bulunup bulunmama kararını etkileyen birçok faktör vardır. Faktörler, yerel topluluğun sorunlara yaklaşım tercihlerini ve cinsel suistimallerden kurtulanlara yönelik olumsuz sosyo-kültürel tutumları içerebilir. Nelerin rapor edilebilir suistimal oluşturduğuna, topluluk üyelerinin haklarına veya raporlama sürecinin ne olduğuna

¹⁰ Araç, Keeping Children Safe'de (2019) bulunur.

¹¹ Çocuk koruma kayıtlarının tutulması ve saklanması ile ilgili olarak, kuruluşların kişisel bilgiler ve verilerin korunmasıyla ilgili ulusal yasalara uyulması gerekir. Kuruluş, çocuklar ve yetişkinlerle ilgili kayıtları neden tuttuğunu, kayıtların ne kadar süreyle tutulması gerektiğini ve kayıtların nasıl ve ne zaman imha edileceğini açıkça belirtmelidir.

dair farkındalıkta eksiklikler de raporlamanın önündeki engellerden olabilir.¹² Yardım kuruluşları tarafından uygulamaya konulan resmi raporlama sistemlerinin etkisizliği de benzer şekilde bir engel oluşturabilir. Kuruluşların raporlama mekanizmaları, çocuklar ve bakıcıları da dahil olmak üzere topluluk üyelerine danışılarak tasarlanmalıdır. Gizliliği korumak ve güvenlik endişelerini azaltmak için her türlü çaba gösterilmelidir.

(2) İç ve dış denetim

Tüm kuruluşlar, çocuk güvenliği sağlayabilme kapasitelerindeki ilerlemelerini kontrol etmek için düzenli aralıklarla çocuk koruma iç denetimi yapmalıdırlar. Uluslararası çocuk güvenliği standartlarının öz denetim aracı, kuruluşun çocuk koruma önlemlerini tüm işlemlere ne kadar iyi entegre ettiğini değerlendirmek için etkili bir araçtır. Bu araç, kuruluşun gerekli iyileştirmeleri yapıp yapmadığını kontrol etmek için çocuk güvenliğinin uygulanması ve izlenmesi sırasında farklı aşamalarda kullanılabilir.

Mümkün olduğunda, dış doğrulama veya denetim, standart tabanlı bir değerlendirme süreci aracılığıyla kuruluş tarafından sağlanan bilgileri doğrulayacak ve kuruluşun mevcut çocuk güvenliği önlemlerinin sağlamlığını test edecektir. Bu tür bir denetim süreci, çocuk koruma politikasının, prosedürlerinin ve diğer belgelerin gözden geçirilmesini ve kuruluşun koruma prosedürlerinin ne kadar iyi anlaşıldığını ve uygulandığını değerlendirmek için personel, gönüllüler ve ortak kuruluşlarla yapılan görüşmeleri ve grup tartışmalarını içerecektir. Şu anda Keeping Children Safe, uluslararası standartlara dayalı sertifika programları sunmaktadır.

Bu standardı karşılamak için kontrol edilecek öğeler

- 1) Kuruluşta çocuk güvenliği politika ve prosedürlerine uyumu izlemek için düzenlemeler mevcut veya kalite güvencesi, risk yönetimi, denetim, izleme ve gözden geçirme gibi mevcut sistemlere entegre olmuş durumdadır.
- 2) Çocukların korunmasına ilişkin ilerlemeyi ve performansını izlemek için, yönetim seviyesi de dahil olmak üzere, kilit denetleme forumlarında düzenli raporlama sistemi vardır.
- 3) Mütevelli heyetleri veya gözetim komiteleri gibi harici veya bağımsız organlar, çocuk güvenliğine ilişkin performansları izler ve üst düzey yöneticileri sorumlu tutabilecek yetkiye sahiptir.
- 4) Pratik vaka deneyimlerinden dersler çıkarılmaktadır ve bunlar çocuk güvenliğinin organizasyonel gelişimine katkı sağlar.
- 5) Politikalar ve uygulamalar düzenli aralıklarla gözden geçirilir ve birkaç yılda bir resmi olarak iç değerlendirme yapılır.
- 6) İlerleme, performans ve alınan dersler, kilit paydaşlara (yönetim forumları ve ilgili olduğunda dış veya bağımsız kuruluşlara) rapor edilir ve kuruluşun yıllık raporlarında yer alır.

¹² Oxfam'ın, kişilerin suistimal raporlamasına yönelik karar verme davranışlarını etkileyen faktörlere ilişkin 2020 raporu, üç ülkede yürütülen anketlere dayalı derinlemesine bir analiz sunmaktadır (Oxfam 2020).

Referanslar

- IFRC (2021) IFRC Çocuk Koruma Politikası <https://www.ifrc.org/document/ifrc-child-safeguarding-policy>
- IFRC (2021) IFRC Çocuk Koruma Risk Analizi <https://www.ifrc.org/document/ifrc-child-safeguarding-policy>
- Çocukları Güvende Tutmak (2014) Çocuk Koruma Politikası ve Prosedürlerini Geliştirme <https://www.keepingchildrensafe.global/>
- Çocukları Güvende Tutmak (2019) Uluslararası Çocuk Koruma Standartları <https://www.keepingchildrensafe.global/>
- National Society for the Prevention of Cruelty to Children (NSPCC) (2022) Çocuklarla çalışan yetişkinler için örnek davranış kodu <https://learning.nspcc.org.uk/media/1586/behaviour-code-adults.pdf>
- Oxfam (2019) Tek Oxfam Çocuk Koruma Politikası https://www-cdn.oxfam.org/s3fs-public/one_oxfam_child_safeguarding_policy_en.pdf
- Oxfam (2020) Suistimal raporlamasını etkileyen faktörler: Bir meta analiz <https://policy-practice.oxfam.org/resources/factors-influencing-misconduct-reporting-a-meta-analysis-621022/>
- Save the Children (2017) Child Safe Programlama Yönergeleri <https://www.endviolence.org/sites/default/files/paragraphs/download/SAVE%20THE%20CHILDREN%20Child%20Safe%20Programming%20Guidelines.pdf>
- Save the Children (2019) Çocuk Koruma Politikası https://www.savethechildren.net/sites/www.savethechildren.net/files/SCI_HR_POL_Child%20Safeguarding%20External%20Policy_EN.docx.pdf
- UEFA (Avrupa Futbol Birliği Birliği) ve Terre des Hommes (2020) UEFA Üye Dernekleri için Çocuk Koruma Araç Seti <https://uefa-safeguarding.eu/toolkit>
- Birleşmiş Milletler (1989) Çocuk Hakları Sözleşmesi https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&clang=_en
- UNICEF (2016) Çocukların Korunması ve Güvenliği Destekleyen Davranış Etiği Politikası <https://www.unicef.org/supply/documents/policy-conduct-promoting-protection-and-safeguarding-children>
- Water Aid (2018) Küresel Standardı: Çocuk Koruma <https://www.wateraid.org/uk/safeguarding-at-wateraid>
- War Child (2018) Çocuk Koruma Politikası <https://www.warchild.org.uk/our-work/policies-and-reports/safeguarding>

Bu kılavuz notu, AAR Japan'ın çocuk güvenliği danışmanı Mariko Shiohata tarafından tasarlanmıştır ve 2022 yılı içerisinde Çocuk Koruma alt Çalışma Grubu tarafından güncel hâline getirilmiştir.